

СКЛАДНА КОМПЛЕМЕНТАЦІЯ У СУЧАСНИХ ГРАМАТИЧНИХ СТУДІЯХ

Криворучко Т. В.

Стаття присвячена проблемі вивчення складної комплементациї у сучасних граматичних студіях. Проаналізовано термінологію складної комплементациї, а саме: ‘infinitive complement construction’, ‘accusativus cum infinitivo’ (‘a.c.i.’) та VOSI-конструкцію (= Verb + Object / Subject + Infinitive). Досліджено структуру складної комплементациї з позиції генеративної граматики. Розглянуто циклічні правила вилучення суб’єкта (Subject Deletion (SD)), рейзинг предиката (Predicate Raising (PR)) та рейзинг суб’єкта (Subject Raising (SR)), що включає рейзингову конструкцію суб’єкта до позиції суб’єкта (Subject-to-Subject Raising (SSR)) та рейзингову конструкцію суб’єкта до позиції об’єкта (Subject-to-Object Raising (SOR)).

Ключові слова: *складна комплементация, структури вторинної предикації, комплемент, ‘accusativus cum infinitivo’, VOSI-конструкція.*

Сложная комплементация в современных грамматических студиях

Криворучко Т. В.

Статья посвящена проблеме изучения сложной комплементации в современных грамматических студиях. Проанализирована терминология сложной комплементации, а именно: ‘infinitive complement construction’, ‘accusativus cum infinitivo’ и VOSI-конструкция (= Verb + Object / Subject + Infinitive). Исследована структура сложной комплементации с точки зрения генеративной грамматики. Рассмотрено циклические правила изъятия субъекта (Subject Deletion (SD)), рейзинга предиката (Predicate Raising (PR)) и рейзинга субъекта (Subject Raising (SR)), который включает рейзинговую конструкцию субъекта к позиции субъекта (Subject-to-Subject Raising (SSR))

и рейзинговую конструкцию субъекта к позиции объекта (Subject-to-Object Raising (SOR)) .

Ключевые слова: *сложная комплементация, структуры вторичной предикации, комплемент, 'accusativus cum infinitivo', VOSI-конструкция.*

Complex Complementation in Modern Grammar Schools

Kryvoruchko T.

The article is dedicated to Complex Complementation in Modern Grammar Schools. Complex Complementation terminology ('infinitive complement construction', 'accusativus cum infinitivo' ('a.c.i.') and VOSI-construction) is under the study. The structure of Complex Complementation from the position of Generative Grammar is analysed. The cyclic rules, applied to infinitive complements: Subject Deletion (SD), Predicate Raising (PR) and Subject Raising (SR), which includes Subject-to-Subject Raising (SSR)) and Subject-to-Object Raising (SOR), are investigated in the article.

Key words: *Complex Complementation, the structures of the secondary predication, complement, 'accusativus cum infinitivo', VOSI-construction.*

У сучасному вченні про синтаксис найбільш досліджених мов предметом розгляду є не лише реченнєві утворення як цілісні одиниці, але й окремі синтаксичні конструкції. Завдання граматичної розвідки полягає в комплексному аналізі таких синтаксичних одиниць з погляду їхньої форми, змісту та функціонування. У граматичних студіях інтерес викликають синтаксичні структури вторинної предикації, насамперед через неузгодженість суб'єктно-предикатних відношень у їхній поверхневій структурі, а також відсутність безпосередніх відповідників у слов'янських мовах [2, с. 31].

Будь-яка структура вторинної предикації функціонує лише в межах речення, тобто за наявності структури первинної предикації. Найзагальнішу модель речення, що включає цю структуру, можна представити як: S1 + P1 + S2 + P2 (+ complements), де: S1 — первинний підмет речення; P1 — первинний присудок речення; S2 — вторинний підмет, який актуалізується займенником, іменником, іменною групою чи іменником (значно рідше), що є власною назвою; P2 — вторинний присудок, репрезентований неособовими формами дієслова, тобто інфінітивом (із часткою *to* та нульовим інфінітивом), дієприкметником I (інфінітив + *ing*), дієприкметником II (інфінітив + *ed* для правильних дієслів, для неправильних — власна форма) або недієслівною частиною мови (наприклад, іменником, прикметником); комплемент — додаток вторинного присудка, якого потребує семантика цього дієслова [3].

Актуалізаторами вторинної предикації є структури, які в традиційній граматиці отримали назву складний додаток / об'єктний предикативний інфінітивний зворот або об'єктний відмінок з інфінітивом (*Complex Object*), складний підмет / суб'єктний предикативний інфінітивний зворот або називний відмінок з інфінітивом (*Complex Subject*), інфінітивна конструкція з прийменником *for* (*For-to-Infinitive Construction*), сполучникова інфінітивна конструкція (*Conjunctive Infinitive Phrases*), герундіальна предикативна конструкція (*Gerundial Predicative Construction*) та абсолютна конструкція (*Absolute Construction*). У різних за своєю структурою названих вище конструкцій є спільна риса — неузгодженість суб'єктно-предикатних відношень їхньої поверхневої структури [2, с. 43].

Аналіз таких синтаксичних одиниць ускладнюється відсутністю чіткого критерію їхнього виокремлення та класифікації. У сучасних граматиках англійської мови явище вторинної предикації не отримало однозначної інтерпретації, а деякі дослідники навіть заперечують його існування. Вважають також, що неособові форми не можуть реалізувати предикацію, оскільки вони позбавлені кількох важливих категоріальних ознак, властивих особовим дієсловом, а саме: числа, особи та способу. Дієслово проектує свої граматичні значення на неособові форми, утворюючи вторинну предикативну зону речення [3].

Принагідно нагадаємо про відсутність термінологічної узгодженості щодо досліджуваних конструкцій, які прийнято позначати як: *the for-to infinitive construction*, *the gerundial predicative construction*, *complex object*, *absolute construction*. Такі структурні утворення також визначають як предикативні фрази й виокремлюють інфінітивну нексусну фразу (*infinitival nexus phrase*), герундіальну нексусну фразу (*gerundial nexus phrase*) та дієприкметникову нексусну фразу (*participle nexus phrase*) [3].

У зарубіжній лінгвістиці висвітлення проблем, пов'язаних з аналізом структур вторинної предикації, представлено в працях Г. Поутсма, П. Робертса, М. Суона, Г. Уайтхола, Ч. Фріза, А. Хорнбі та ін.

Під конструкцією вторинної предикації ми розуміємо синтаксичну одиницю, що за своєю структурою є проміжною ланкою між фразою та підрядним реченням. Розглянемо класифікацію структур вторинної предикації з погляду їхньої функції в реченні:

1) предикативні комплекси, які можуть виконувати функцію будь-якого члена речення (*the for-to infinitive construction*, *the gerundial predicative construction*). У прикладі (1) *the for-to infinitive construction* функціонує як складне означення (*Complex Attribute*):

(1) *There was no need for him to be economical*;

2) предикативні комплекси, що функціонують лише як додаток (*Complex Object*). У прикладі (2) *everyone to enjoy themselves* функціонує як складний додаток (*Complex Object*):

(2) *I want everyone to enjoy themselves;*

3) предикативні комплекси, що функціонують лише як обставина (*absolute construction*). Приклад (3) демонструє абсолютну конструкцію (*Absolute Construction*) у функції обставини причини (*Adverbial Modifier of Reason*):

(3) *The restaurant having closed, there was nowhere to eat.*

Зауважимо, що ця класифікація не є досконалою, адже вона не включає складного суб'єкта (*complex subject*) [3].

В основі розмежування особової та неособової форм дієслова лежить ступінь повноти репрезентації процесу, реалізованого його дієслівним корелятом. Це протиставлення в системі особових і неособових форм є явищем, що характеризує дієслово загалом, а саме як категорію, виокремлювану на основі протиставлення безособових та іменних форм дієслова, і є такою, яка подає процес у різних варіаціях.

Особові дієслівні форми протиставляються безособовим насамперед за структурними характеристиками. Зокрема, у морфологічному плані вони відрізняються від особових наявністю / відсутністю категоріальних ознак часу, способу, числа та особи. Виразною синтаксичною властивістю цих одиниць є те, що вони не вживаються у функції присудка. Звернімо увагу на те, що ознака предикативності наявна в особових формах і відсутня в неособових.

На нашу думку, протиставлення інфінітивних форм також слід шукати в наявності / відсутності окремих категорій. Це дає змогу виокремити систему неособових форм дієслова в англійській мові, яка представлена трьома категоріальними формами — інфінітивом (*the Infinitive*), *ing*-формою і дієприкметником II (*Participle II*). Традиційно система інфінітива в англійській мові характеризується граматичними категоріями стану, виду й часової віднесеності.

У традиційній літературі термін '*accusativus cum infinitivo*' (далі *a.c.i.*) позначає: (1) будь-яку конструкцію, яка містить такі елементи: головний предикат — акузативна іменна фраза — інфінітив (обов'язково в цьому порядку), (широке трактування); (2) конструкцію, яка включає всі ці три елементи, але акузатив та інфінітив інтерпретуються як єдність, залежна від головного предиката (вузьке трактування). Дієслова, що утворюють *a.c.i.*, поділяють на групи, оформлені різними числовими й родовими показниками.

Більшість граматистів вдається до розмежування *a.c.i.* за типами, що не завжди зумовлено гомогенністю чинників. Елементарний вододіл цих утворень у давньоанглійській мові пролягає між '*dative and infinitive constructions*', з одного боку, та '*accusative and infinitive constructions*' — з другого. Це залежить від морфологічного оформлення іменної фрази, якою керує предикат, — давальної або акузативної.

Дослідники *a.c.i.* конструкцій часто вказують на відсутність чітких критеріїв, які б уможливили коректний поділ цих одиниць. Особливе місце в трактуванні зазначеного питання належить працям Ф. Віссера, на думку якого термін '*accusative and infinitive*' є неприйнятним через відсутність знахідного відмінка в англійській іменниковій парадигмі. Те саме стосується й терміна '*object and infinitive*', оскільки він затемнює той факт, що іменна фраза є одночасно підметом [1]. Натомість Ф. Віссер використовує термін *VOSI* (*Verb — Object / Subject — Infinitive*), що об'єднує всі інфінітивні комплементарні конструкції, яким передують іменна група. У його компедіумній праці зазначено, що *VOSI*-конструкції вживаються після

одинадцяти категорій дієслів (серед них — дієслова причини, дозволу, команди, заборони, перешкоди, спонукання та ін.), різних за своєю дистрибуцією [3].

Нагадаємо, що більшість граматистів послуговуються класифікацією Ф. Віссера, який забезпечує необхідним інвентарем мовних фактів на всіх етапах розвитку англійської мови. Останнє безумовно робить цю працю безцінною для діахронного дослідження. На відміну від Ф. Віссера, у працях Г. Бока та О. Єсперсена конструкції *a.c.i.* розглянуто в синхронній площині, без урахування походження їхніх витоків. Г. Бок не подає чіткого визначення єдності між головним дієсловом, об'єктною / суб'єктною іменною фразою та інфінітивом, указуючи, однак, на сполучник *that* як критерій поділу й залишаючи семантичні класи дієслів, після яких можливе вживання *a.c.i.* конструкцій поза межами диференційних ознак. Він розрізняє три групи або типи *a.c.i.* конструкцій [3]:

1) зв'язок між інфінітивом і дієсловом слабший, ніж між іменною фразою в акузативі та дієсловом (дієслова змушування, перешкоджання, переконання та ін.). Напр.:

(4) *I can't get him to do it quickly;*

2) іменна група в акузативі та інфінітив окремо доповнюють головне дієслово, незважаючи на залежність від дієслова (дієслова відчуттів):

(5) *I heard him lock the door;*

3) іменна група в акузативі та інфінітив разом формують комплемент головного дієслова (дієслова мовлення та мислення). Напр.:

(6) *We consider him to be the best player.*

Наведені вище дієслова належать до різних груп, проте виступають складниками одного й того самого лексичного поля. Інтерес викликає той факт, що в давньоанглійській мові інфінітивні комплементи першої групи часто оформлені часткою *to*, на відміну від другої групи, яка ніколи не вживається з *to*. Третя група дієслів не приймає акузативну іменну групу, тобто вона можлива тільки в складнопідрядному реченні з інфінітивним

комплементом. Це свідчить про відсутність прямого зв'язку між акузативною іменною групою та головним дієсловом.

Синтаксичне підґрунтя для виокремлення *a.c.i.* конструкцій знаходимо в працях О. Єсперсена. Однак критерій поділу дієслів, після яких можливе вживання *a.c.i.* конструкцій, не завжди зрозумілий, адже деякі дієслова належать до більш ніж однієї лексико-синтаксичної групи. О. Єсперсен виокремлював три категорії дієслів [7]:

1) дієслова перцепції, каузативи та дієслова *believe, wish, like, prove*:

SVO (S₂I) : S₂ та I є прямими об'єктами головного дієслова:

(7) *I hear him sing*;

2) дієслова на зразок: *promise, command, teach, tell (?), ask (?)*:

SVOⁱ O(I) : суб'єкт як непрямий об'єкт, інфінітив як прямий об'єкт головного дієслова:

(8) *I allow her to sing*;

3) дієслова: *get, bring, direct*:

SVO_pI : суб'єкт може розглядатися як прямий об'єкт головного дієслова, а інфінітив як третина, з'єднана за допомогою частки *to*, яка має місцеве значення:

(9) *We forced him to obey*;

(де S — це суб'єкт, S₂ — другий суб'єкт, O — прямий додаток, Oⁱ — непрямий додаток, V — дієслово, I — інфінітив, p — прийменник. Значення дужок не пояснюється.)

У граматиках індоєвропейських мов під терміном «складна комплементация» розуміють обидва види залежних клауз, фінітних і нефінітних. Загалом відомо два типи нефінітних клауз:

— інфінітивні клаузи на зразок ... *V NP(to) V inf* ...;

— дієприкметникові конструкції з предикативними центрами у вигляді дієприкметника теперішнього та минулого часу [4]. Пор.:

(10) *I saw you dance. I want to go.*

(11) *He is in his room looking for his glasses. I had my hair cut.*

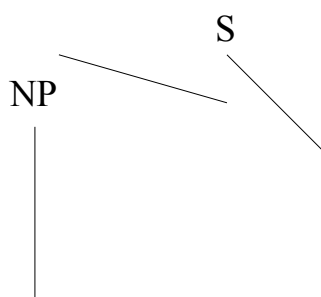
Появу генеративної граматики на авансцені науки в п'ятдесяті роки називають «хомськіанською» або «когнітивною революцією». З того часу синтаксичні утворення розглядають у контексті тісного взаємозв'язку мови та мислення. Об'єктом дослідження є синтаксичні структури як креативна частина граматики. Синтаксичною організацією речення є система правил і принципів, згідно з якими відбувається аранжування граматично правильних речень. Ці правила дають змогу генерувати нескінченну кількість речень із кінцевого інвентарю слів. Важлива роль при цьому належить семантичному компоненту синтаксису, іманентно властивого граматиці.

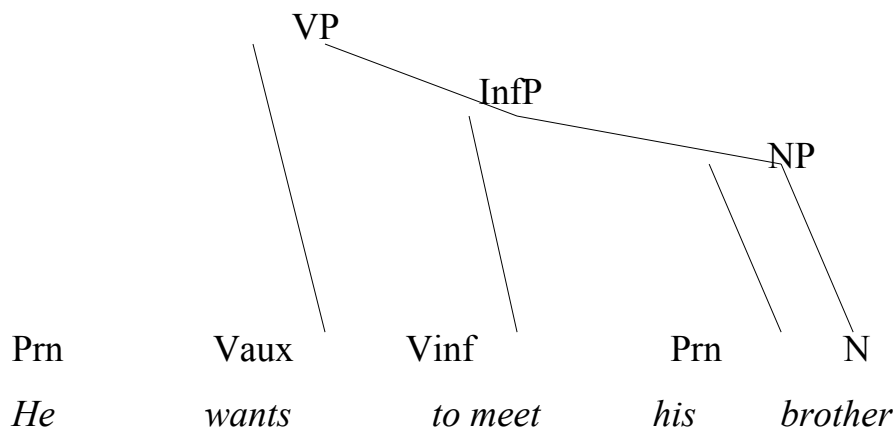
У генеративній граматиці англійське речення з інфінітивом неодноразово отримувало теоретичне висвітлення. Щодо понять інфінітивної комплементатії (*complementation*) та комплемента (*complement*) зазначимо, що комплемент тісно пов'язаний з головним словом (*head*) синтаксичної групи, незалежно від того, до якої з лексичних категорій (N, V, Adj чи P) це слово належить. Термін «комплемент» був запозичений із генеративної граматики й функціонує в науковому обігу з початку 70-х рр. XX ст. [4].

Варто зазначити, що фінитні та нефінитні групи мають тотожні риси: вони позначають конкретні події та ситуації, характеризуються структурним членуванням (вони можуть складатися з менших синтаксичних одиниць — фразових категорій і проявляти здатність до рекурсивності), мають певний порядок слів тощо. Отже, перетинання спільних ознак фінитної форми й інфінітива відбувається на семантичному, граматичному та структурному рівнях. Процедурний апарат генеративної граматики дає змогу виявити дієслівний характер інфінітива в межах трихотомії «зміст – форма – функція».

Інфінітивні клаузи поширюються структурними елементами, серед яких частіше виступає іменна група. Наприклад:

(12) *He wants to meet his brother:*

Як зазначено вище, інфінітивні клаузи мають здатність до нескінченного ускладнення, тобто рекурсивності, яка проявляється в тому, що інфінітивні групи (InfP) нашаровуються одна на іншу, й кількість таких нашарувань є необмеженою [3].

Програма мінімалізму пояснює феномен інфінітивної комплементації, застосовуючи термін пересуву (*displacement or movement*). У реченні (13a) елемент *John* зазнає пересуву до позиції підмета після застосування операції озвучення й виступає суб'єктом дієслова *tend*:

(13a). *John tends to be accurate;*

(13b). ${}_n[\text{tend } {}_n[(\text{John}) \text{ be accurate}]]$.

Відповідно до семантичної інтерпретації речення *John* виконує функцію суб'єкта предиката *be accurate*, і в такий спосіб семантична структура речення буде відповідати (13b), де головний предикат — дієслово *tend*, який має власний суб'єкт — [*be accurate (John)*] — *the embedded S-Structure*. Ця форма пересуву відома в граматиці англійської мови як рейзингова конструкція суб'єкта до позиції суб'єкта (*Subject-to-Subject Raising*).

Операцію вилучення (*deletion*) застосовують для елементів, які фігурують у семантичному аналізі (*semantic analyses (SA)*), але які зникли в поверхневій структурі (*surface structure (SS)*). Іноді виявляється, що деякі лексичні одиниці не потребують репрезентації в SS, оскільки вилучення є частиною лексичної деталізації. У ранньоніовоанглійській мові наявні речення на зразок: *I must away* з вилученим дієсловом *go*. Таке синтаксичне

вилучення має певну універсальність — найчастіше в поверхневій реалізації вилучення зазнають дієслова руху та володіння, наприклад:

(14) *I want that book.*

У цьому прикладі вилучається дієслово володіння *to have*.

Розглянемо циклічні правила, які застосовуються щодо інфінітивних комплементів:

— вилучення суб'єкта (*Subject Deletion (SD)*): суб'єкт вилучається за умови, що контролюється іменним аргументом (зазвичай суб'єктом) головного дієслова. Напр.:

(15) *I want to go, від $s[want - Ix -_s [go - x]]$;*

— рейзинг предиката (*Predicate Raising (PR)*): нижчий дієслівний конститuent (*V-constituent*) об'єднується з вищим у дієслівну групу (*V-cluster*) і складові іменної групи, які залишилися, об'єднуються зі складниками вищого дієслова у вищу клаузу (S). Напр.:

(16) *I let go the rope, від $s[let -_s [go - the rope]]$;*

— рейзинг суб'єкта (*Subject Raising (SR)*): нижчий суб'єкт піднімається до позиції аргумента, яку займає його власна клауза (S), де він отримує називний чи знахідний відмінок, який зазвичай призначається аргументам іменної групи, розміщеним у цій позиції. Відомо два різновиди SR: рейзингова конструкція суб'єкта до позиції суб'єкта (*Subject-to-Subject Raising (SSR)*) та рейзингова конструкція суб'єкта до позиції об'єкта (*Subject-to-Object Raising (SOR)*) [5]. Напр.:

SSR: (17) *The bird seems to fly, від $s[seem -_s [fly - the bird]]$;*

SOR: (18) *I want you to go, від $s[want - I -_s [go - you]]$.*

Схематично ці правила виглядають так:

Вилучення підмета

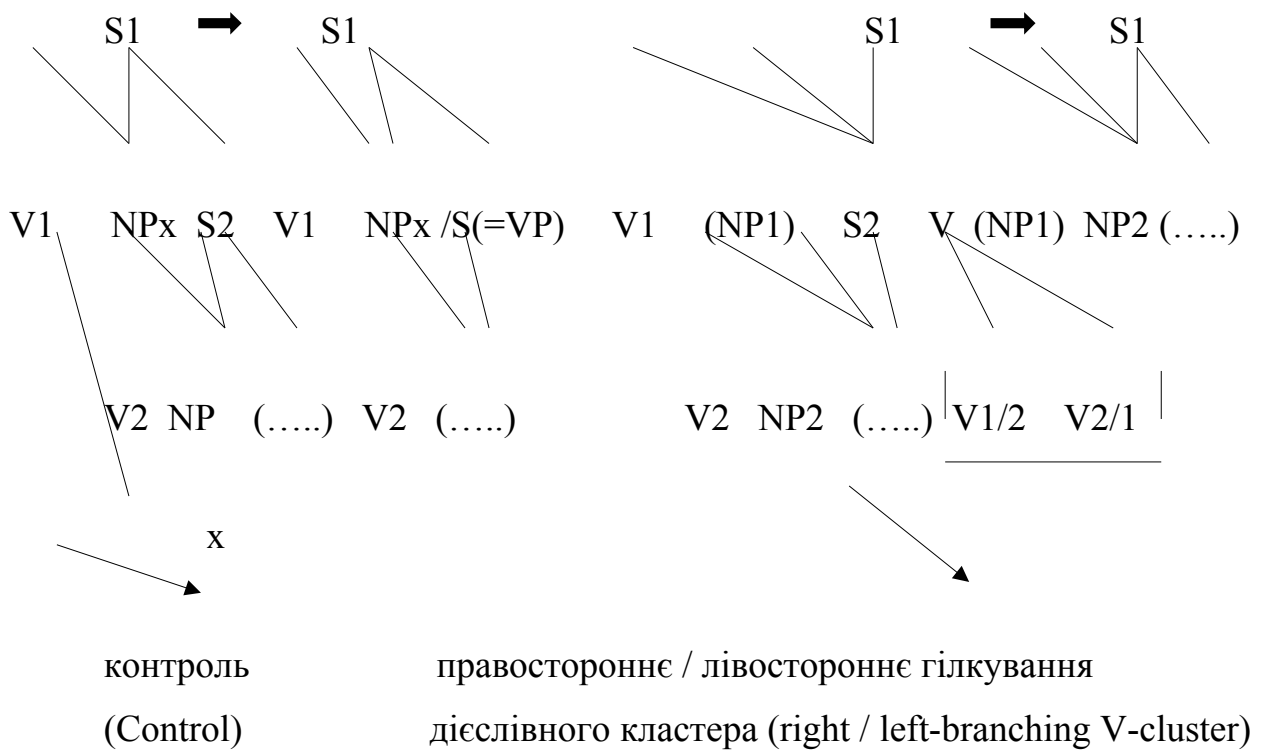
Subject Deletion

∖
SD: ∖

Рейзинг предиката

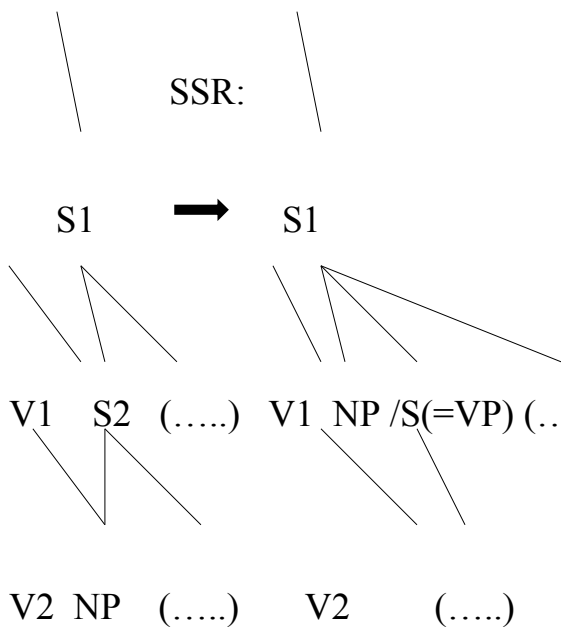
Predicate Raising

∖
PR: ∖

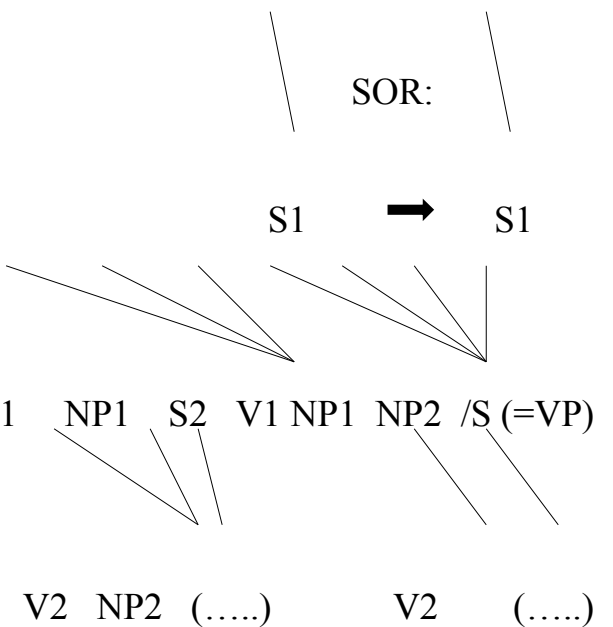
Рейзингова конструкція суб'єкта до позиції суб'єкта

Subject-to-Subject Raising

Рейзингова конструкція суб'єкта до позиції об'єкта

Subject-to-Object Raising

Можливість застосування операцій SD, PR чи SR зумовлена лексичною специфікою вербального кореня: кожне дієслово, що відкриває позицію для

комплемента, характеризується циклічними правилами, які ним керують. Отже, дієслово *expect* (так само, як і *want*) буде позначеним SD чи SR ознакою, тобто, SD використовують тоді, коли вищий і нижчий суб'єкт ко-референтні. Із SR, — навпаки, якщо вони не є ко-референтними як у прикладі *I expect the bird to fly*, що походить від структурної форми, яка відповідає ${}_s[\textit{expect} — I — {}_s[\textit{fly} — \textit{the bird}]]$. Дієслово *believe* позбавлене можливості застосування операції SD, в іншому разі речення стає граматично неправильним.

Ці три циклічні правила мають один результат — максимальну уніфікацію нижчої клаузи з головним реченням (*matrix-S*). У комплементарній системі мов світу відома тенденція — *matrix-S* намагається об'єднати якомога більше клауз відповідно до типу мови та універсальних обмежень. На позначення цієї тенденції використовують термін «неповна форма» (*Matrix Greed*). Статус комплементарної клаузи (*Complement-S*), яка втрачає суб'єктну іменну групу, знижується до традиційної дієслівної групи. Як результат — утворене речення є неповним, оскільки в ньому не вистачає суб'єктної іменної групи.

Окрім того, коли комплемент головного речення втрачає дієслово, його вузол (*S-node*) зникає і всі аргументи прикріплюються до вищого речення в тому самому порядку. Повторюване циклічне вживання PR приводить до утворення складних дієслівних кластерів (лівосторонне та правосторонне гілкування), тобто всі дієслівні форми шикуються з одного боку клаузи, а іменні аргументи, зібрані з різних циклів, — із протилежного [5, с. 285–385].

Зазначимо, що мови, в яких наявні конструкції інфінітивної комплементарності, можна поділити на три головні типи:

- мови, які використовують SR (англійська, російська, латинська, португальська та ін.);
- мови, які використовують PR (японська, турецька, німецька та ін.);
- мови, які за певних умов уживають SR і PR (італійська, іспанська, французька та ін.).

SR і PR конструкції типово вживаються з каузативними дієсловами, з дієсловами мислення, а також із дієсловами відчуттів. Проте досить часто можна спостерігати двоякість між контрольованим трактуванням (*control reading*): *I saw John_x [x sign the letter]*, де застосовується операція SD, і рейзинговим трактуванням (*raising reading*): *I saw [John sign the letter]*, де може застосовуватися операція PR чи SR залежно від мови. Речення на зразок *X believe Y (to) like strawberries* належить до типу SR, у випадку речення *X (believe (to) like) Y strawberries*, де застосовано операцію PR. Отже, англійське речення: *I let the rope go* є прикладом застосування операції SR, але подібне речення *I let go the rope* — застосуванням PR операції. У випадку PR операції *NP terms* нижчої перехідної клаузи об'єднуються з *NP terms* вищої клаузи, нижчий аргумент розміщений у позиції, що лінійно перебуває між вищим суб'єктом і нижчим об'єктом, тобто в позиції, притаманній непрямому додатку.

Інтерес становить інтерпретація Н. Хомського щодо конструкції *Subject-to-Object Raising* (SOR). Він вважає, що конструкції на зразок *John believes [Bill to be intelligent]* притаманні суто англійській мові, на що вказує назва операції «виняткове маркування відмінком (*Exceptional Case Marking* (ECM))», яка застосовується під час SOR феномена в Програмі Мінімалізму [5, с. 108, 112]. Термін ECM позначає винятковий каузативний маркер суб'єкта вставленої клаузи, який повинен мати називний відмінок. Зазначимо, що багато років поспіль Н. Хомський відмовлявся визнавати SOR граматичним правилом. Наразі, однак, він інтерпретує підняття суб'єктів до позиції головного об'єкта як природний процес.

Пояснення комплементації з позиції Програми Мінімалізму є досить прозорим. Речення **John believes to be intelligent*, яке можна представити як 'John_{VP}[t' [BELIEVE [t to be intelligent]]]', є неграматичним, оскільки йому бракує зовнішнього аргумента головного дієслова [5, с. 313], тобто дієслово *believe* потребує прямого додатка. Наступне речення *I expected to leave early* можна представити у вигляді 'I expected [PRO to [t leave early]]', що

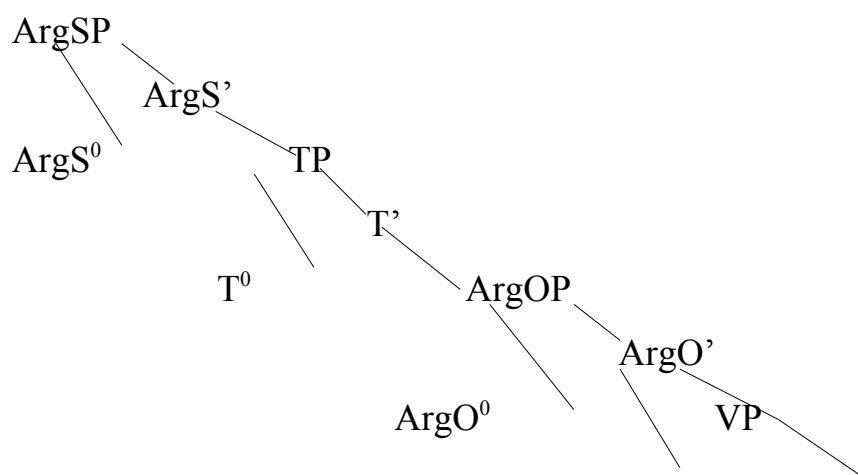
трактується як граматичне [5, с. 345]. Постає питання, чи можна перше речення представити як ‘John believes [PRO to [t be intelligent]]’, а друге речення як ‘I [_{VP}t’[EXPECT [t to leave early]]], у такий спосіб зробивши його неграматичним? Вочевидь, відмінність між цими конструкціями полягає саме в синтаксичних або семантичних характеристиках дієслова.

Дієслова певної семантичної структури демонструють неавтоматичне застосування операції SD, яка активується з лексично пустими нижчими рейзинговими суб’єктами (SR чи PR залежно від мови). Рейзинг відбувається лише за умови пересуву елемента ліворуч у структурі речення, результатом чого є утворення в англійській мові таких речень:

(19) *She wanted to leave;*

(20) *She wanted the man to leave.*

Мінімалістський аналіз Н. Хомського полягає в іншому підході до структури речення та контролю акулзатива. Він розглядає структуру розщепленої флективної клаузи, поданої на *рис. 1*. уніфікує аналіз номінатива та акулзатива, стверджуючи, що обидва відмінки призначаються проєкціями узгодження (*agreement projections*). Ця теорія стала відомою як теорія призначення / маркування відмінка в проєкції Agr (*Agr-based theory of case*). Номінатив контролюється в Spec AgrS, а акулзатив — у SpecAgrO. Між ними наявна невідповідність, тому що номінативна ознака є сильною, повинна контролюватися явним (*overt*) пересувом суб’єкта до SpecAgrS, тоді як акулзативна ознака є слабкою й контролюється прихованим (*covert*) рухом до операції озвучення, що продемонстровано на *рис. 1*:

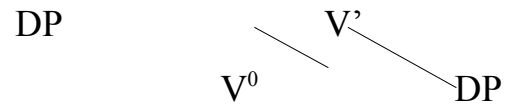

Рис. 1. Теорія призначення / маркування відмінку в проекції Agr (*Agr-based theory of case*).

Згідно з цим підходом *Agr-based* теорії наявні особливі позиції, у яких конститuent не отримує тета-ролі (*non-θ positions*) (Spec AgrO), де акузатив маркується явним чи прихованим пересувом. Основний здобуток цього аналізу — можливість пояснення породження SOR-конструкцій.

Отже, предикацію визначають як віднесення певного змісту, певного предмета думки до дійсності. Під структурою вторинної предикації ми розуміємо синтаксичну одиницю, що є проміжною ланкою між фразою та підрядним реченням. Критерії визначення VOSI-конструкцій у сучасній лінгвістиці окреслені нечітко. Ми розмежовуємо ці утворення в давньоанглійській мові як *'dative and infinitive constructions'* та *'accusative and infinitive constructions'*. Як і Ф. Віссер, ми визначаємо VOSI-конструкції як такі, що позначають усі інфінітивні комплементарні конструкції з іменною групою в препозиції. З появою програми мінімалізму відбулося ґрунтовне переосмислення основ теорії та заміна термінів *PF* та *LF* на терміни структура речення до і після застосування операції *озвучення* (*Spell-Out*). Основними операціями, що становлять трансформаційну систему, є операція *злиття* (*Merge*), *узгодження* (*Agree*) та *пересуву* (*Move*). Генеративна граматики незамінна для пояснення структури речень із SOR-конструкціями, що є винятковими для англійської мови. Термін *ECM* позначає винятковий акузативний маркер суб'єкта вставленої клаузи, який повинен мати називний відмінок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гузеева К. А., Костыгина С. И. Инфинитив. Грамматика английского языка. СПб : Союз, 2000. 219 с.

2. Карамишева І. Д. Структурні та функціональні особливості вторинної предикації в сучасній англійській мові (досвід формально-граматичного моделювання) : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Київ, 2005. 320 с.

3. Криворучко Т. В. Складна комплементация в ранньоновоанглійській мові: структурний та функціональний аспекти: дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Житомир, 2014. 223 с.

4. Bunyatova I. Complex Complementation in Old English and Other Old Germanic Languages. Вестник Киевского лингвистического университета. Сер. Филология, 1999. Т. 2. № 1. С. 35–43.

5. Chomsky N. The Minimalist Program. Cambridge, London : The MIT Press, 1995. 420 p.

6. Fischer O. The Origin and Spread of the Accusative and Infinitive Construction in English. Folia Linguistica Historica, 1989. Vol. VIII, № 1–2. P. 143–217.

7. Jespersen O. A Modern English Grammar on Historical Principles. L. : George Allen & Unwin LTD, 1954. Vol. 4. Part V. Syntax. 528 p.